

T.C.
KALKINMA BAKANLIĞI
Özel Kalem Müdürlüğü

7/45225
SK 172

Sayı : 43728771-610.00- 3109
Konu : 7/45225 Esas Sayılı Yazılı Soru Önergesi

ÇOK İVEDİ

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA
(Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı)

İlgi: TBMM Kanunlar ve Kararlar Başkanlığının 17.06.2014 tarihli ve 43452547-120.00-182899 sayılı yazısı.

İlgi yazıyla, İzmir Milletvekili Sayın R. Aşkın TÜRELİ'nin tarafıma tevcih ettiği 7/45225 esas sayılı yazılı soru önergesinin cevaplandırılması talep edilmektedir.

Söz konusu yazılı soru önergesiyle ilgili cevabımız ekte sunulmuştur.

Gereğini arz ederim.

Cevdet YILMAZ
Bakan

EKLER :

1- Soru önergesine ilişkin cevaplar
(3 Sayfa)

Adres: Necatibey Cad. No:110/A-06100 Yücetepe-ANKARA

Telefon: +90 (312) 294 50 00 - 294 50 95 - 294 50 97

Faks: +90 (312) 294 69 77

Elektronik Ağ: <http://www.kalkinma.gov.tr>

okir@kalkinma.gov.tr

5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu'na uygun olarak Güvenli Elektronik İmza ile üretilmiştir.

Evrak teyidi <https://kbeb.kalkinma.gov.tr/Sorgu> adresinden 9DAK-ZZ2B-8ZGZ kodu ile yapılabilir.

**İZMİR MİLLETVEKİLİ SAYIN R. AŞKIN TÜRELİ'NİN YÖNELTTİĞİ 7/45225
ESAS SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİNE YÖNELİK CEVAPLAR:**

Soru 1: Kozak yaylasındaki fıstıkçamı ağacı alanlarında yaşanan sorun nedir?

Soru 2: Söz konusu sorunların çözümüne yönelik olarak bu güne kadar Bakanlığınızca ne tür çalışmalar yapılmıştır?

Soru 3: Eğer Bakanlığınızca herhangi bir çalışma yapılmışsa bu sorun niçin çözüme kavuşturulamamıştır?

Soru 4: Bakanlığınızca hazırlanan 10. Kalkınma Planı'nda Kozak yaylası benzeri yerel üretim alanlarında yaşanan sorunlar göz önüne alınmış mıdır?

Soru 5: Bölgede faaliyet gösteren İzmir Kalkınma Ajansı 2005 yılından beri görülen rekolte azalması sorununun çözülmesi için ne gibi çalışmalar yapmıştır?

Soru 6: Sorunun çözümüne yönelik olarak Bakanlığınızca ne gibi çalışmalar yapılması planlanmaktadır?

Cevap 1-6:Bölgede rekolteyi artırabilmek amacıyla Orman Bölge Müdürlüğü, Ege Ormancılık Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü ekipleri çalışma başlatmıştır. Ege Ormancılık Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü bu konudaki çalışmalarını sürdürmektedir. Enstitü Müdürlüğü tarafından 2006 yılında "Kozak Yöresi Fıstık Çamlarında Kozalak Kayıplarında Biyotik Faktörlerin ve Besin Elementlerinin İlişkilerinin Saptanması" ve "Kozak Yöresi Fıstık Çamlarında Kozalak Verimine Gübrelemenin Etkisinin Araştırılması" adlı iki proje başlatılmıştır. Çalışmalar kapsamında, kozalak verimlerini etkileyen ekolojik faktörleri, havzanın topografik özellikleri, ağaçların beslenme ve tozlaşma durumu, uzun dönemli yağış verileri incelenmektedir. Havzayı temsil edecek şekilde 2006 yılında 3 adet seyyar iklim istasyonu kurulmuştur. 2009 ve 2010 yılına ait veriler, özellikle ağaçların tozlaşma dönemleri ile ilişkilendirilerek değerlendirilmiştir. Yapılan değerlendirmeler sonucunda havzada kozalak verimi üzerine tozlaşma dönemi yağmurların, yükseltinin, rüzgarın, havanın nispi neminin ve gece-gündüz sıcaklık farklarının etkili olduğu belirlenmiştir. 2010 yılında ağaçların tozlaşma döneminde hüküm süren iklim şartlarının bir önceki yıla göre farklı olduğu ve bunun da fungal (mantara bağlı) hastalıkları tetiklediği düşünülmektedir. Enstitü Müdürlüğü kesin bir sonuca ulaşmak için bu konudaki araştırmalarını sürdürmektedir.

Fıstıkçamı konusunda İzmir Kalkınma Ajansının da doğrudan ve dolaylı önemli çalışmaları bulunmaktadır. İzmir Kalkınma Ajansı (İZKA), İzmir'in kaynak ve olanaklarını tespit etmeye, ekonomik ve sosyal gelişmeyi hızlandırmaya ve rekabet gücünü artırmaya yönelik gerçekleştirdiği çalışmalar kapsamında, İzmir Bölge Planı hazırlık çalışmalarını 2010-2013 ve 2014-2023 yılları için yürütmüştür. Her iki bölge planında da Sürdürülebilir Üretim ve Hizmet Sunumu hususu önceliklendirilmiştir. İzmir'de ekonomik gelişmenin tarım arazileri, orman alanları, koruma alanları dikkate alınarak çevreye duyarlı bir şekilde gerçekleşmesi için yenilenebilir enerji kullanımının, iyi tarım uygulamalarının, sürdürülebilir turizm ekonomisinin gelişiminin önemi bu planlarda vurgulanmıştır. İzmir'de Havza kirliliğinin çevresel tehditlerin başında geldiği, Gediz, Küçük Menderes ve Bakırçay havzalarında

entegre havza yönetiminin kurumsal bazda sağlanarak endüstriyel, tarımsal ve kentsel kirliliğin önlenmesi ve kontrolü gerekliliği belirtilmiştir. İzmir’de sanayi alanlarının sınırlarının genellikle hassas bölgelere dayandığı, sanayi için çekim merkezi olan Torbalı, Aliağa, Kemalpaşa’daki sanayi gelişiminde, eko-dengelere duyarlı bir süreç izlenmesi, kirlilik önleme ve üretimde verimliliği esas alan ekoverimlilik, endüstriyel simbiyoz gibi araçların kullanımının yaygınlaştırılması planlarda yer almıştır.

Bölge planlarında yer alan diğer bir önemli husus İzmir’de hassas ekosistemlerdeki biyoçeşitliliğin korunmasıdır. Kozak Yaylası ve bu bölgede üretilen çam fıstığı bu kapsama girmektedir. Biyolojik çeşitlilik, tarım toprakları, orman alanları, koruma alanları ve ekosistemler üzerindeki baskıların ortadan kaldırılması İZKA’nın İzmir için önceliklendirdiği konulardan birisidir.

Diğer taraftan tarım ve ormancılıkla ilgili olarak;

- İklim değişikliği, kuraklık ve su kaynaklarının azalması,
  - Tarım arazilerinin amaç dışı kullanımı ve diğer sektörlerin tarım sektörü üzerindeki baskısı,
  - Piyasa düzenleme mekanizmalarında ve denetim alanındaki yetersizlik,
  - Girdi kullanımındaki bilinçsizlik,
  - Girdi maliyetlerinin yüksek olması,
  - Bütünsel bir bilgi sisteminin eksikliği ve izlenebilirliğin sağlanamamış olması,
  - Sektördeki örgütlerin istenilen seviyede etkinlik gösterememeleri,
  - Kayıt dışı üretim,
  - Küçük ve parçalı işletmelerin ağırlığı ve işletmelerin rekabet gücünün düşük olması
- gibi sorunlara çözüm üretilmesi hususuna bölge planlarında ve alt stratejilerinde yer verilmiştir.

Orman köylüsünün gelir seviyesini yükseltmek ve şehre göç etmesine engel olmak, bulunduğu doğal ortamda yaşamını sürdürmesinin desteklenmesi, hayvancılık, bağcılık, arıcılık, el sanatları gibi konularda projeler hazırlanması, orman köylerinde örgütlenme yapısı olarak kooperatifçiliğin ön planda olması sebebiyle bu kooperatiflerin desteklenmesi, bu şekilde orman köylülerinin kalkındırılması için kooperatiflerin rekabet gücünün artırılması hususları bölge planlarında yer almaktadır.

İzmir Kalkınma Ajansı’nın uygulamacı değil, destekleyici bir kurum olduğu dikkate alındığında yukarıda belirtilen hususlar çerçevesinde İzmir’deki kurum ve kuruluşlar tarafından geliştirilen projeleri mali olarak desteklemesi her zaman mümkün olabilecektir. 2010-2013 İzmir Bölge Planı çerçevesinde İZKA tarafından 2010 yılında düzenlenen, “Kırsalda Ekonomik Çeşitlilik Mali Destek Programı” kapsamında bir özel sektör firması tarafından Kozak Yaylası’nda yürütülen “Organik Çam Fıstığında Yeni Teknoloji İle İhracatta Rekabet Gücünü Artırma Projesi” adlı bir proje mali olarak desteklenmiştir. Bu proje kapsamında çam fıstıklarının otomatik olarak kırılıp, işlenmesi ve katma değeri artıracak şekilde paketlenmesi hedeflenmiş ve bu örnek proje ile Kozak Yaylası’nda çam fıstığı üretimine katkı sağlanması öngörülmüştür.

Benzer şekilde ilerleyen dönemlerde Kozak Yaylası’nda fıstıkçanı rekoltesini artırmaya yönelik her türlü kurum ve kuruluş tarafından üretilecek projelerin de İZKA tarafından

önceliklendirilmesi ve desteklenmesi İZKA karar organlarının onayı çerçevesinde mümkün olabilecektir.

Yine konuyla ilişkili olarak Onuncu Kalkınma Planında (2014-2018) bazı politika ve tedbirlere yer verilmiştir. Kozak Yaylası bağlamında Planda “*Tarım ve Gıda*” başlığı altında üç önemli tedbire dikkat çekmekte fayda görülmektedir. Öncelikle “*Ormancılıkta yangınlar ile hastalık ve zararlılara karşı mücadele kapasitesi geliştirilecek, ağaçlandırma çalışmaları ve rehabilitasyon faaliyetleri hızlandırılacaktır*” ve “*Ormanların ekonomik, sosyal ve ekolojik fonksiyonlarını gözetken bir planlama anlayışı benimsenecek, endüstriyel nitelikte olanlar başta olmak üzere odun ile odun dışı orman ürünlerinin üretimi ve pazarlanmasında etkin yönetim sağlanacaktır*” şeklinde verilen iki tedbirle orman varlığı açısından önemli görülen bölgeye yönelik politikaların oluşturulmasının önü açılmaktadır.

Bunun yanı sıra, aynı başlık altında yerel ve geleneksel ürünlerin önemine yönelik, “*Tarım ve sanayi işletmelerinin işbirliği ve entegrasyonu sağlanacak, yerel ve geleneksel ürünlerin katma değeri ve ihracata katkısı artırılacaktır*” tedbirine yer verilmiştir.

Bu tedbirler kapsamında ilgili tüm kurum ve kuruluşların kendi görev alanlarına giren konularda proje üretmeleri ve bu projelerin hayata geçirilmesi söz konusu olabilecektir.